

- goedgekeurd vergadering 22 juni 2018 -

Verslag vergadering Comité van Toezicht POP NL

dd. 8 december 2017

Aanwezig

Vertegenwoordiging namens Economische Zaken:

- * Voorzitter de heer A. H. Gierveld (Ministerie van LNV, directeur directie ELVV)
- * De heer J. G. Sevenster (Ministerie van LNV, directie ELVV)
- * De heer M.M. van der Burg (RVO.nl)

Vertegenwoordiging van de provincies:

- * landsdeel Zuid: de heer F.J.M. Dieters, provincie Limburg
 - * landsdeel West: de heer G.M. Biermann, provincie Noord Holland
 - * landsdeel Oost: mevrouw M. J. A. van den Berg, vervanger de heer A.J.H. Thijssen, provincie Gelderland
 - * Landsdeel Noord: de heer M. Sybesma, provincie Friesland
- Ambtelijke ondersteuning: de heer S. Melis (provincie Noord Holland), vervanger voorzitter TPO

Overige leden

- Namens de Europese Commissie: mevrouw S. Osaer
- Namens de natuur- en milieuorganisaties: mevr. E. Verbij, BoerenNatuur.nl
- Namens de landbouworganisaties: de heer G.C. van 't Klooster, LTO Nederland
- Unie van Waterschappen (UvW): de heer P. de Vries, ter vervanging van de heer A. J. Vermuë
- Vereniging Nederlandse Gemeenten: mevrouw H.B. Scheeringa
- Namens de sociaal -economische partners: mevr. N.J. Both, NAJK

Namens het Regiebureau POP

- *De heer G. de Peuter, Secretaris CvT POP
- *Mevrouw A.M.P. Nap, Adj. secretaris CvT POP.

1. Opening

De heer Gierveld opent de vergadering. Hij spreekt zijn dank uit dat iedereen aanwezig kon zijn ondanks verplaatsing van de vergadering naar Den Haag vanwege agendatechnische problemen bij de voorzitter. Het volgend overleg zal weer in Utrecht plaatsvinden. Er wordt een kort voorstelronde gehouden.

Agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

2. Mededelingen

- De heer Sybesma (landdeel Noord) is verlaat.

- De heer de Peuter geeft een korte terugblik op de Najaarsconferentie POP3. Het was een geslaagde bijeenkomst, waarbij de circa 150 aanwezigen een mooie mix van algemene informatie en verdieping is aangeboden. Er is veel genetwerkt. Uit een eerste evaluatie is gebleken dat de aangeboden workshops voldoende tot goed beoordeeld zijn. Er blijkt wel behoefte te bestaan aan verdere verdieping.

- De heer Sevenster licht de stand van zaken rond het nieuwe GLB toe. Recent is de Mededeling van de Commissie inzake het nieuwe GLB uitgekomen. Komende week wordt voor het eerst van gedachten gewisseld over de Mededeling door de Raad van Ministers. De Mededeling biedt veel aanknopingspunten voor de punten die voor Nederland van belang zijn.

- * Zo is vereenvoudiging een aandachtspunt. De Commissie geeft aan meer verantwoordelijkheden bij de lidstaten te willen leggen, door de lidstaten een strategisch plan te laten ontwikkelen. De lidstaten kunnen meer zelf bepalen hoe zij de door de EU gestelde doelen willen bereiken.
- * Verduurzaming blijft een belangrijk aandachtspunt.
- * De pijlerstructuur binnen het GLB blijft behouden. Voor wat betreft het plattelandsbeleid blijven aandacht voor specifieke plattelandsproblemen en jonge boeren prioriteiten. De verhouding tussen de eerste en tweede pijler moet nog verder uitgewerkt.
- * Er is helaas té weinig aandacht voor de derde pijler binnen het GLB, het markt- en prijsbeleid.

Mevr. Osaer voegt toe dat er op dit moment een impact assesment loopt, en vooraleer concrete wetsvoorstellen worden gemaakt, het Meerjarig Financieel Kader moet afgewacht worden dat eind mei wordt verwacht. Maar lijn is dat er meer subsidiariteit zal komen. De door de lidstaten te ontwikkelen strategische plannen zullen door de Commissie goedgekeurd moeten worden. De EU-doelen richten zich vooral op milieu en klimaat. Er zal een EU-platform voor risicobeheer ingesteld worden, en daarnaast zal vooral gekeken worden naar het gebruik van financiële instrumenten vanwege het hefboomeffect wat daarmee bereikt kan worden. Tenslotte wordt voorzien dat de auditstructuur aangepast zal worden: de audits vanuit de EU zullen systeemaudits zijn en zich dus primair richten op controle van het controle-orgaan.

De heer Sevenster spreekt zijn zorg uit over de ontwikkeling die ingezet lijkt te worden om de 1e pijler GLB-hectaretoeslagen te uniformeren. Omdat Nederland momenteel een hoge premie per hectare ontvangt, zou deze ontwikkeling tot een sterke inkomensdaling voor de agrariërs in Nederland kunnen leiden.

De heer Gierveld wijst erop dat het budgettaire beslag van het GLB nog niet bekend is. Op dit moment worden er verkenningen gedaan, naar verwachting zal over het Meerjarig Financieel Kader eind mei meer duidelijkheid komen. Daarnaast wijst hij erop dat het IPO op 14 december a.s. een overleg over de Mededeling georganiseerd heeft.

3. Verslag vorig overleg

Verslag 23 juni 2017

De heer van der Burg merkt op dat de zin op pag. 2 'de termijnen worden gehaald' gewijzigd zou moeten worden in 'de termijnen worden vrijwel altijd gehaald'. Met deze aanpassing wordt het verslag vastgesteld.

Brief inzake KIS

Mevr. Osaer licht de brief, die ter informatie is toegevoegd, toe. Het betreft een aankondiging tot aanpassing van regelgeving gericht op een gelijke behandeling van verschillende EU-fondsen (ESIF-fondsen, waaronder ook POP). Bij POP kunnen tot op heden alleen volledig afgeronde projecten meegeteld worden bij de beoordeling van behaalde resultaten, bij andere fondsen is het mogelijk ook tussentijdse resultaten mee te tellen. Het voorstel is dit ook voor POP mogelijk te maken. Een en ander is vooral van belang voor het behalen van het prestatiekader. In het Rural Development Comité van 6 december j.l. is er over de voorstellen gesproken. Omdat de voorstellen zouden betekenen dat er ook aanpassingen doorgevoerd moeten worden in hoofdstuk 11 van het POP, zijn niet alle lidstaten voorstander van de aanpassingen. Op dit moment is een en ander dan ook nog niet afgerond.

In aansluiting hierop meldt mev. Osaer dat de Omnibusverordening dinsdag a.s. in de Raad behandeld zal worden en naar verwachting per 1 januari a.s. (deels) in werking zal treden. De aanpassingen zijn deels technische aanpassingen en daarnaast gaat het vooral om aanpassingen die zijn bedoeld als vereenvoudigingen, onder meer op het terrein van de Brede Weersverzekering. De heer Sevenster geeft aan dat Nederland niet onverdeeld gelukkig is met de voorgestelde aanpassingen ten aanzien van de Brede Weersverzekering, zeker nu een overgangstermijn lijkt te ontbreken.

4. Voortgang POP3

De heer de Peuter licht toe. Er zijn veel stappen gezet, maar desondanks moesten de ambities die in juni neergelegd zijn toch wat naar beneden bijgesteld worden. Het aantal openstellingen blijft

wat achter bij de eerdere verwachting. Het is voor het behalen van de doelstellingen van belang dat er geen tegenslagen meer komen die voor verdere vertraging zorgen. Er is van alle partijen actie nodig om er voor te zorgen dat de gestelde doelen in het prestatiekader gehaald worden en onderuitputting na 2018 wordt voorkomen.

De heer van 't Klooster spreekt zijn zorgen uit over de voortgang bij het niet grondgebonden deel van het POP. Er is in het CvT al eerder van gedachten gewisseld over deze zorgen en er zijn acties in gang gezet. Maar gelet op de huidige stand van zaken is er naar zijn mening op dit moment sprake van urgentie: het is noodzakelijk dat er een strategie ontwikkeld wordt om in het tweede helft van het komende jaar echt in te kunnen grijpen indien nodig. Zo zouden bijvoorbeeld aanpassingen in de verdeling van budgetten over maatregelen en tussen provincies doorgevoerd moeten kunnen worden indien de situatie medio volgend jaar niet aanzienlijk verbeterd is.

LTO zelf spant zich samen met provincies, waterschappen, Kadaster en het ministerie van I&W sterk in om tot adequate besteding van de middelen ten behoeve van Water te komen. Op 10 november j.l. is er door LTO, Kadaster en Ministerie een besluit genomen een Supportteam in het leven te roepen, welk team initiatieven op het gebied van agrarisch water zal ondersteunen.

Mevr. Verbij, mevr. Both en mevr. Scheeringa sluiten zich aan bij de woorden van de heer v.'t Klooster. Ook Boerennatuur maakt zich zorgen over de uitputting. Mevr. Verbij vraagt zich af waarom de genomen initiatieven tot op heden onvoldoende effectief zijn gebleken en waarom de nu aangegeven oplossingen in het komende half jaar wel tot voldoende effecten zullen gaan leiden. Ook Boerennatuur roept dan ook op tot het zo snel mogelijk komen tot goede alternatieve plannen. Over een half jaar moeten er goed uitgewerkte ideeën beschikbaar zijn. Ook mevr. Both van de NAJK sluit zich hier bij aan. Mevr. Scheeringa geeft aan dat de VNG de zorgen deelt. De ervaring leert dat betalingen soms lang op zich laten wachten. En de vele vereisten en strenge regels zorgen er daarnaast voor dat aanvragers soms al voor een aanvraag is ingediend de handdoek in de ring gooien. Kleine afwijkingen in een aanvraag kunnen tot grote problemen leiden. Dit werkt zeer belemmerend. Gelukkig zijn er ook goede ontwikkelingen. Zo wordt er in Gelderland gewerkt aan een voorfinancieringsfonds, van waaruit LEADERgroepen vooruitlopend op betalingen uit het POP geld kunnen krijgen om projecten van de grond te krijgen. Dit fonds is door een goede samenwerking tussen de provincie, RVO.nl en gemeenten tot stand gebracht.

De heer de Vries geeft aan dat ook de Unie van oordeel is dat het van groot belang is dat belemmeringen worden weggenomen. Projecten moeten sneller van de grond kunnen komen.

De heer Biermann geeft namens de provincies een reactie. Hij geeft aan dat de inzet van provincies is gericht op snel verplichten en volledig uitputten van het beschikbare budget. Het gevoel van urgentie wordt zeker gedeeld. Hij geeft aan dat op korte termijn gestart zal worden met een verkenning naar de problemen en oplossingen. Hij stemt ermee in dat deze verkenning in het volgende CvT op de agenda geplaatst zal worden.

De heer de Peuter concludeert dat vervolgstappen noodzakelijk zijn om risico's te voorkomen. Streven is een vereenvoudiging. Hij wijst er op dat het stelsel als zodanig echter veel vereisten met zich brengt en aanpassing daarvan niet eenvoudig zal zijn. . . Het Regiebureau blijft de stand van zaken qua openstellingen, beschikkingen en betalingen continue monitoren. Maar de voortgang van het programma is en blijft een punt van aandacht en zorg. De heer Gierveld voegt hier aan toe dat vooral de uitputting bij LEADER zorgen baart. Ook is het duidelijk dat er aanzienlijke verschillen tussen provincies bestaan, zou goed zijn als 'achterblijvers' goed kijken naar de werkwijze van de voorlopers. Op dit moment wordt nog altijd hard gewerkt aan optimaliseren van de ondersteunende ICT. Al met al is de conclusie dat er nog forse inspanningen noodzakelijk zijn, gericht op uitputting van het totale budget, waarbij de middelen vanzelfsprekend wel aan de goede dingen en op de goede manier besteed moeten worden.

5. Audits en error rates

De heer de Peuter licht de voorliggende brief toe. Nederland heeft op veel terreinen actie ondernomen om het foutenpercentage tot onder de 2% te brengen. Er zijn geen aanwijzingen dat er op dit moment structurele fouten in het systeem zitten.

Mevr. Osaer geeft aan dat het aangepaste fouten% voor het ELFPO is berekend op 4,16%. Dat is de reden dat Nederland onder toezicht staat en een actieplan ter vermindering van het foutenpercentage in heeft moeten dienen. Dat actieplan moet half-jaarlijks geupdate worden. Omdat uit de rapportage van Nederland is gebleken dat alle gevonden zwakke punten aangepakt zijn en er nog geen audits geweest zijn waaruit is gebleken dat de aanpak onvoldoende geweest is of er andere zwakke punten bestaan, zal er naar verwachting geen nieuwe update van het actieplan gevraagd worden. Indien bij een interne audit of EU-audit toch problemen aangetroffen worden, zal Nederland opnieuw een actieplan in moeten dienen.

De heer v.d. Burg merkt op dat het ELFO veel regels kent en de controlesystematiek bij het ELFPO is zeer streng. Fouten van aanvragers die door het betaalorgaan worden geconstateerd, dragen bij aan het foutenpercentage. Een ieder doet zijn best om binnen de gestelde regels te blijven, maar iedere interpretatie van de regelgeving en iedere bevinding bij een audit leidt tot nieuwe regels. Al met al wordt het allemaal steeds strenger en daarmee onwerkbaarder. Dit is wel één van de oorzaken van de vertragingen in de uitvoering.

6. Notificaties

Mevr. Nap licht de voorliggende stukken toe.

Notificatie 2017-1 is een vrij technische notificatie. Belangrijke aandachtspunten zijn het invoegen van een nieuwe maatregel Industriële verwerking van producten en voorgestelde aanpassingen bij het agrarisch natuur- en landschapsbeheer.

De heer van 't Klooster merkt op dat er bij de nieuwe maatregel Industriële verwerking van producten sprake is van een verschrijving: op enkele plaatsen staat dat het gaat om Veenweidegebied, maar bedoeld is 'Veenkoloniën'. Dit wordt bevestigd door mevr. Nap en de heer Sybesma en zal in de tekst, waar nodig ook voor wat betreft de onderbouwing, aangepast worden. Daarnaast geeft de heer van 't Klooster aan dat de aanpassing genoemd op pagina vier, waarbij het gaat om het verwijderen van een beperking met betrekking tot landschapselementen, té ruim geformuleerd is. Waar het om gaat is dat landschapselementen die wel in de buurt van agrarische grond liggen maar bijvoorbeeld door een sloot of weg van de agrarische grond gescheiden zijn wél onder deze maatregel kan vallen. Maar huidige formulering lijkt de weg te openen àlle landschapselementen te kunnen steunen. Dat is onwenselijk. Mevr. Verbij geeft daarbij aan dat alle landschapselementen wel in een aangewezen leefgebied moeten liggen. Daarmee is naar haar mening voldoende geborgd dat er geen landschapselementen oneigenlijk gesteund kunnen worden.

Mevr. Osaer geeft aan dat er al veel informeel contact over de notificatie is geweest. Er zijn nog enkele punten die liefst voor indiening opgelost zouden moeten worden. Zo speelt er bij de voorgestelde aanpassing van de agromilieu- en klimaatdiensten nog een aandachtspunt voor wat betreft de aanpassing van de baseline. En twee aanpassingen die onder 'editorial changes' gebracht zijn (te weten: mogelijk maken dat er minimum en maximum bedragen in een openstelling opgenomen worden en voorstel voorkomen overfinanciering), kunnen niet als editorial change ingediend worden maar zullen als kleine aanpassingen voorgesteld moeten worden. Deze opmerkingen zullen niet tot grote aanpassing van de notificatie leiden.

De heer Gierveld concludeert dat het CvT akkoord is met indienen van de voorliggende notificatie, waarbij aanpassingen als hiervoor vermeld voor indiening nog doorgevoerd kunnen worden.

Notificatie 2018-1 betreft een notificatie waarbij de gelden die worden overgeheveld van de 1e naar de 2e pijler GLB binnen de 2e pijler worden belegd. De heer Sevenster licht toe. Het betreft een voorstel in lijn met een voorstel dat in de Tweede Kamer is besproken en met een breed draagvlak geaccordeerd is. Gelden zijn bestemd voor weidevogelbeheer en daarnaast voor de Brede Weersverzekering.

De heer van 't Klooster geeft aan dat er weliswaar breed draagvlak in de Kamer is voor de overheveling, maar dat laat onverlet dat er niet of nauwelijks met de sector overleg is geweest over het voorstel voor het aan de Kamer is voorgelegd. Hij betreurt de gang van zaken in deze. Nu er daadwerkelijk gelden overgeheveld worden, steunt LTO het voorstel om het betreffende budget te besteden aan het weidevogelbeheer en de Brede weersverzekering. Hij spreekt echter wel zijn teleurstelling uit over het feit dat de gelden die overgeheveld worden NIET van cofinanciering vanuit de provincies worden voorzien. Het is jammer dat de provincies een belangrijke maatregel voor het behoud van weidevogels niet financieel steunen. Waar LTO niet mee in kan stemmen is het beperken van de bestemming van de gelden voor de niet-productieve investeringen en de pilots verduurzaming tot agrariërs die deel uitmaken van de bestaande collectieven. Er zijn ook andere verbanden van agrarisch ondernemers die een goede bijdrage zouden kunnen leveren aan de gestelde doelen. Die verbanden moeten niet op voorhand van de toekomstige regelingen uitgesloten worden. Iedere groep van boeren die een goed plan voor een pilot indient, zou voor subsidie in aanmerking moeten kunnen komen.

De heer Gierveld geeft aan dat de nut en noodzaak van de overheveling van gelden politiek goed afgestemd is. De heer Sevenster voegt daar aan toe dat het in de huidige teksten zo is dat ook groepen van agrariërs aanspraak kunnen maken op de betreffende gelden. Er is geen sprake van een beperking op voorhand tot collectieven. De heer van 't Klooster geeft aan in te kunnen stemmen met de voorstellen als duidelijk is dat alle groepen van agrariërs die voldoen aan de voorwaarden en inhoudelijk goede plannen aanleveren voor de gelden in aanmerking kunnen komen.

De heer Gierveld concludeert dat notificatie 2018-1 in deze geest verder uitgewerkt zal worden. Het CvT stemt in met een schriftelijke ronde over deze notificatie in het eerste kwartaal van 2018.

7. Handboek selectiecriteria

Mevr. Nap licht het voorliggende stuk toe. Naar aanleiding van de bespreking in het CvT in juni van dit jaar is gewerkt aan het verbeteren van het Handboek 2016. Voorgesteld wordt om twee criteria, effectiviteit en kosteneffectiviteit, zodanig aan te passen dat er niet langer sprake is van een overlap tussen de criteria. Voorgesteld wordt te werken met het criterium 'effectiviteit' en daarnaast een criterium 'efficiëntie'. Daarnaast wordt de puntenschaal uitgebreid met '0' en '5' en worden de wegingsfactoren vrij gelaten (0-4). Dit laatste om maatregelen beter aan te laten sluiten bij de beleidsmatige wensen en de kans op gelijkscorende projecten te verkleinen. Mevr. Osaer stelt een vraag over de voorgestelde overgangsregeling. Het kan niet zo zijn dat aanvragers gedurende de rit geconfronteerd worden met aanpassingen. Mevr. Nap geeft aan dat dat zeker niet de bedoeling is. Bij iedere openstelling zal duidelijk aangegeven worden welk handboek van toepassing is.

De heer v.d. Burg vraagt naar het tijdpad voor aanpassing van de provinciale regelgeving na goedkeuring van de aanpassing van de selectiecriteria. Mevr. Nap geeft aan dat het streven is een aangepaste Modelregeling POP3 op 9 januari aan het Twaalf Provinciën Overleg voor te leggen. Hopelijk zal de aangepaste regelgeving in alle provincies in het eerste kwartaal van 2018 effectief zijn.

De heer van 't Klooster geeft aan dat de voorgestelde criteria voor de Kalverhouderij er feitelijk toe leiden dat bij onvoldoende budget kleinere kalverhouders NIET voor subsidie in aanmerking komen. Vraag is of dat echt rechtvaardig is. Hier moet nader naar gekeken worden.

De heer Gierveld concludeert dat het CvT akkoord is met het Handboek selectiecriteria 2017, rekening houdend met gemaakte opmerkingen. De voorgestelde overgangsregeling wordt gesteund.

8. Monitoring en evaluatie

De heer Sevenster licht de bijgevoegde evaluatie Brede Weersverzekering toe. De belangstelling voor de verzekering neemt toe, maar het is nog altijd maar een beperkt percentage boeren dat een verzekering afsluit. Omdat de belangstelling voor de regeling toeneemt, moest het

subsidiepercentage wat verlaagd worden. Met de extra overhevelingsgelden die beschikbaar komen kan het percentage weer op het oude niveau gebracht worden.

Helaas veroorzaakt de Omnibusverordening onduidelijkheid voor de verzekeringen die voor het komend jaar afgesloten zijn. Het lijkt erop dat het verplicht is schade uit te keren bij een schadepercentage van 20% (in Nederland nu 30%). Omdat contracten al afgesloten zijn en het onduidelijk is of een overgangstermijn van toepassing is, is er onzekerheid over hoe de verzekering voor komend jaar vorm te geven.

Mevr. Osaer geeft aan dat in het Rural Development Comité van woensdag j.l. door de diensten van de Commissie is aangegeven dat de verlaging naar 20% NIET verplicht is. Indien Nederland hier meer zekerheid over wil verkrijgen zou er gevraagd kunnen worden om een brief waarin het standpunt van de Commissie wordt weergegeven. Mevr. Osaer merkt daarnaast op dat het wel van groot belang is dat in een openstelling duidelijk wordt aangegeven wat het subsidiepercentage is wat een aanvrager kan verwachten: er moet voldoende transparantie zijn.

De heer van 't Klooster merkt op dat de Brede Weersverzekering een belangrijke regeling is. Goed te vernemen dat de deelname toeneemt. Wel vraagt hij zich af of de doelstelling van deze verzekering niet eenvoudiger en kostenefficiënter bereikt zou kunnen worden als het agrarisch ondernemers zou worden toegestaan een reservering voor toekomstige schade aan te houden - bijvoorbeeld door middel van een geblokkeerde rekening - en deze reservering ook op de balans opgenomen zou mogen worden. De heer Gierveld geeft aan dat die discussie niet in het CvT thuishoort.

9. Werkplan Regiebureau POP

De heer de Peuter licht het werkplan toe. Het werkplan borduurt voort op het werkplan 2017, waarbij in 2018 de inspanningen met name zullen zijn gericht op het voorkomen van decommitting en het behouden van de prestatiereserve voor de verschillende maatregelen. De NSU zal zich richten op de organisatie van netwerkbijeenkomsten, het bijeen brengen van verschillende partijen en verdieping van kennisuitwisseling.

Op de vraag van de heer Gierveld of er in andere lidstaten vergelijkbare organisaties zijn als het Regiebureau POP in Nederland geeft mevrouw Osaer aan dat er haar geen met Nederland vergelijkbare programma's bekend zijn en er voor zover haar bekend ook geen vergelijkbare constructie in andere lidstaten bestaat.

Mevr. Verbij geeft aan het zorgwekkend te vinden dat er weinig relaties lijken te zijn tussen het grondgebonden deel van het POP en het niet grondgebonden deel. Dit terwijl het toch één programma is, met onderlinge relaties tussen beide delen. Het is wenselijk dat die 'werelden' meer bijeen gebracht worden, zodat er meer synergie ontstaat. De heer Gierveld merkt op dat er ook daadwerkelijk inhoudelijk veel verschil zit tussen het grondgebonden en niet grondgebonden deel. Maar goed afstemming is inderdaad wenselijk. De heer de Peuter geeft aan dat de versterking van de verbindingen een aandachtspunt voor het Regiebureau is. Zo zullen de banden tussen het Regiebureau POP en BIJ12 verstevigd worden.

De heer van der Burg spreekt zijn waardering uit voor het werkplan. Het is een duidelijk plan met duidelijke doelen. Wel heeft hij zorgen over de Openstellingskalender die op blz 7 genoemd wordt. Het is voor een ieder van groot belang dat die kalender stabiel is, omdat zowel provincies als RVO zich daar op richten qua organisatie en capaciteitsplanning. Het is daarom wenselijk dat er in een vastgestelde kalender niet meer geschoven wordt. De heer Sybesma merkt op dat er per provincie andere accenten kunnen zijn, het is van belang dat de aanpak zich met name richt op specifieke knelpunten. De heer de Peuter geeft aan dat het Regiebureau in gesprek zal gaan met de provincies om de knelpunten per provincie verder in beeld te krijgen.

De heer Gierveld concludeert dat het Werkplan door het CvT akkoord bevonden is en wenst de heer de Peuter succes met de werkzaamheden.

10. Rondvraag

De heer Sybesma vraagt mevr. Scheeringa of het mogelijk is de stukken uit Gelderland inzake het Leader voorfinancieringsfonds te ontvangen. Mevr. Scheeringa zegt toe deze stukken via het Regiebureau beschikbaar te zullen stellen voor belangstellenden.

Mevr. Osaer merkt op dat ook de Commissie zich zorgen maakt over de achterblijvende voortgang bij Leader. Leader is en blijft een essentieel onderdeel van het plattelandsbeleid. Er is door de Commissie inmiddels een informele werkgroep ingericht die problemen en mogelijke oplossingen in kaart brengt. Die groep heeft een enquête uitgezet bij de verschillende lidstaten. Hopelijk zullen de resultaten voor de toekomst oplossingen bieden.

De heer Gierveld dankt de aanwezigen voor hun inbreng en sluit de vergadering. Volgend overleg zal in Utrecht plaatsvinden op 22 juni 2018 (10.30 – 12.00).

#####